

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde yükseköğretime olan talebin yoğunluğu, bilim ve teknolojiadaki gelişmeler göz önünde bulundurularak, mevzuatta zaman zaman güncellemelerin yapılmasına gerek duyulmaktadır. 2809 sayılı Kanunun 3 üncü maddesine göre bir üniversitenin bünyesinde fen fakültesi, edebiyat fakültesi veya ikisi birlikte teşkil edilen fen-edebiyat fakültesinin bulunması zorunludur. Üniversitelerimiz bünyesinde bugüne kadar 94 adet fen-edebiyat fakültesi, fen fakültesi ve edebiyat fakültesi kurulmuştur. Bu fakültelerin kuruluşunda öngörülen amaç, temel dersler buralarda verilerek tüm diğer birimlere kaynaklık etmesi iken, uygulamada bu işlev yerine getirilememektedir. Daha önceleri fen-edebiyat fakültesi mezunları öğretmen olarak atanırken, bugün bu konuda da sıkıntılar yaşanmaktadır. Bir üniversite kurulurken kurulması zorunlu olan bu fakültelerin, bugün itibarıyla yeterli sayıya ulaştığı düşünüldüğünden, teklif ile yeni üniversiteler kurulurken fen-edebiyat fakültesi kurulması zorunluluk olmaktan çıkarılarak ihtiyaç duyulan fakültelerin kurulması yolu benimsenmiştir.

Ancak, yükseköğretim kurumlarının kuruluşunda fen ve edebiyat fakültelerine yer verilmesinin zorunluluk olmaktan çıkarılması, kurulacak yükseköğretim kurumlarında fen ve edebiyat fakültesine yer verilmeyeceği anlamına da gelmemektedir. Planlamalarda ve değerlendirmelerde gerekli görülmesi halinde üniversite açılırken bu fakültelere de yer verilebilecektir.

Öğretim elemanı yetiştirilmesi ve bilgi transferi konusunda üniversiteler arasında eskiden beri iş birliği yapılmaktadır ve yapılmasına da devam edilecektir. Kaldı ki Avrupanın bazı ülkelerinde (Fransa gibi) sadece edebiyat ve beşeri bilimler ağırlıklı veya fen bilimleri ağırlıklı üniversiteler kurulabilmektedir.

2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda bir yükseköğretim kurumunun asgari kaç fakülte ile kurulacağı yönünde hüküm bulunmamaktadır. Yeni düzenlemeyle bir yükseköğretim kurumunun kurulabilmesi için en az üç fakülte şartı getirilerek uygulamaya açıklık getirilmesi düşünülmüştür. Üç sayısı belirlenirken de bugüne kadar kurulan yükseköğretim kurumlarının bünyesinde kurulan asgari fakülte sayıları göz önünde bulundurulmuştur.

Diğer taraftan, günümüzde bilginin çok hızla üretilmesi sonucu, yeni alan ve bölümler ortaya çıkmakta ve giderek önem kazanmaktadır. 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanunu hazırlanırken bu hususlar göz önüne alınmamıştır. Kanunun getirdiği bu sınırlılık gelişen alanların adını kapsayacak şekilde yeni fakültelerin kurulmasına imkan vermemektedir. Bu durumun düzeltilmesi yükseköğretimde yeni açılımları da beraberinde getirecektir.

Teklif bu amaçlarla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Madde ile; yeni üniversite kuruluşunda fen-edebiyat fakültesi kurulması zorunluluğu kaldırılmakta, Yükseköğretim Kuruluna gerektiğinde maddede belirtilen fakültelere yenilerini ekleme yetkisi verilmekte ve bir yükseköğretim kurumunun kurulması için en az üç fakülte bulunması zorunluluğu getirilmektedir. Ayrıca, üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü kurulmasında esas alınacak kriterlerin belirlenebilmesi için ilgili bakanlık ve kurum temsilcilerinden komisyon oluşturulması öngörülmektedir.

Madde 2.- Yürürlük maddesidir.

Madde 3.- Yürütme maddesidir.

YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARI TEŞKİLATI KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

MADDE 1.- 28.3.1983 tarihli ve 2809 sayılı Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununun 3 üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 3.- Üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü; fakülte, yüksekokul, konservatuvar, meslek yüksekokulu, araştırma ve uygulama merkezi ve benzeri birimlerden oluşur.

Yükseköğretim kurumunda ihtiyaca göre; fen fakültesi, edebiyat fakültesi veya ikisi birlikte kurulan fen-edebiyat fakültesi ile eğitim, eğitim bilimleri, iktisadi ve idari bilimler, hukuk, tıp, diş hekimliği, eczacılık, veteriner, mühendislik, mimarlık, ziraat, orman, ilâhiyat, güzel sanatlar fakülteleri veya bunların iki yada daha fazlasının birlikte kurulduğu fakülteler bulunur. Yükseköğretim Kurulu gerektiğinde bu fıkra da belirtilenler dışında fakülteler belirleyebilir.

Yeni üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü kurulurken bünyesinde en az üç fakülte kurulması zorunludur.

Yükseköğretim kurumlarındaki bölüm, ana bilim dalı, ana sanat dalı ve diğer ünitelerin kurulması, birleştirilmesi, kaldırılması ve işleyişi 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu hükümlerine uygun olarak Yükseköğretim Kurulunca düzenlenir.

Yükseköğretim kurumlarında bilim dalı, sanat dalı kurulması ve kaldırılması ile ilgili düzenlemeler, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa uygun olarak ve Yükseköğretim Kurulunun olumlu görüşü alınarak üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsü senatoları tarafından yapılır.

Üniversite ve yüksek teknoloji enstitüsü kurulmasında öncelik verilecek iller, her beş yılda bir Millî Eğitim Bakanlığı, Maliye Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Devlet Planlama Teşkilâtı Müsteşarlığı ve Devlet Personel Başkanlığı temsilcilerinden oluşan bir komisyonca; yükseköğretim alt yapısı, talebi ve potansiyeli, eğilimi ile nüfus, büyüklük, gelişmişlik, kültürel potansiyel göstergelerinden oluşan kriterler ile sağlanabilecek gönüllü katkılar göz önünde bulundurularak belirlenir ve kalkınma plan ve programları hazırlanırken değerlendirilmek üzere ilgili bakanlık ve kurumlara sunulur. Kriterlerin belirlenmesine ve komisyonun çalışmasına ilişkin usul ve esaslar, ilgili bakanlık ve kurumların görüşleri alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca belirlenir."

MADDE 2.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

ASLI GİBİDİR

Dr. İrfan NEZİROĞLU
Kanunlar ve Kararlar Müdürü